

Profilurin: Marita Rasmussen

– Sum sagt, kann tilvildin ofta gera seg galdandi, og eg dugi ikki ordiliga at fortelja nakað ítøkiligt um, akkurát hví eg sum 19 ára gomul valdi at fara til Tromsø í Norra at lesa fiskivinnufrøði, sigur hon.

– Men kanska tað hevði eitt sindur við tað at gera, at tá eg nú skuldi fara burtur at lesa, hevði hug til at royna onkran annan lesnað og okkurt annað land, enn tey flestu, ið bara fara niður til Danmarkar at lesa. Men eg datt eitt sindur av tilvild um henda lesturin í Tromsø, so tí endaði eg har.

Tá Marita hevði søkt, frætti hon eisini um eina aðra føroyska kvinnu, sum var úr Vági, ið somuleiðis hevði søkt inn á lærda háskúlan í Tromsø, og tá avtornaði, vóru tey einir 15-20 føroyingar, ið lósu í norðurnorska lestrarbýnum hesi árinum síðst í 80-unum.

– Ein partur av áhuganum hjá flestu føroyingum hevur gjarna okkurt við fiskivinnu at gera, so tí var tað upp á tann mátan náttúrligt at velja hesa yrkisleiðina. Men eg rokni eisini við, at tað eisini hevur eitt sindur at gera við náttúrligt forvitni, sigur hon.

– Eg hevði jú eisini arbeitt á flakavirki í summarferiunum, og tað passaði væl til lestrarvalið hjá mær, tí tað var eitt krav, at tú skuldi hava eitt sindur av arbeidsroyndum fyri at sleppa inn.

HEIM Í KREPPUNI

Marita Rasmussen varð verandi í Tromsø tey næstu fimm árinum, men flutti so heimaftur í 1991, tá Føroyar vóru í djúpastu kreppu.

– Eg var ikki ordiliga liðug at lesa, men fekk eitt barn, so eg valdi at gera meg lidnan heima í Føroyum. Tá eg flutti heim, var eg byrjað upp á master, men tað fekk eg so gjørt meg lidna við og fyri so yvir aftur til Norra til próvtøku, greiðir hon frá.

– Men tá eg so stóð har við mínum prógvi og míni útbúgving, vóru ikki akkurát teir nógvu arbeidsmøguleikarnir at velja ímillum, tí tíðirnar vóru jú ringar. Eg søkti alt móguligt, men tað var ikki so lætt at finna nakað.

So hendi tað í 1993, at United Seafood var stovnað og hon fekk starv í Suðuroynni sum góðskuleiðari hjá Fiskavirking í Suðuroynni, og bleiv tað hennara starv tey næstu árinum.

– Fyrst og fremst var tað bara fantastiskt at fáa eitt starv, men fyri meg bleiv hetta eisini ein øgiliga lærurík tíð, tí eg kom at arbeiða saman við fólki sum Egil Olsen, Magnusi Jespersen og Gurið Andorsdóttir. Alt hetta við góðskutrygging kom tá í gongd, so tað var spennandi at vera við í tí arbeiðinum.

So við og við broyttust umstøðurnar kortini, so Marita Rasmussen valdi at siga seg úr starvi. Maðurin, Simun Joensen, var stjóri í Fiskaaling við Áir, og tá so næsta barnið eisini var á veg, bleiv tað hjá teimum eitt nokk so náttúrligt val, at tey keyptu sær hús í Havn og búsettust har.

– Upp ígjøgnum 90-ini bleiv tað so til, at eg arbeiðdi við øllum móguligum, so sum undirvísing og ymsum verkætlanum, men í 2000 kom eg so fyrstu ferð í starv í Vinnuhúsinum, har eg í fyrsta umfari var í tvey ár, sigur hon.

– Síðani starvaðist eg í alivinnuni og var eisini eitt tíðarskeið í almennu umsitingini, áðrenn eg miðskeiðis í 2005 kom aftur í Vinnuhúsið at arbeiða sum ráðgevi. Og nakað seinni, í 2008, bleiv eg so stjóri í Vinnuhúsinum.

GÓÐ FÓLK GULL VERD

Hetta stjórarstarvið er framvegis hennara starv, og er Vinnuhúsið ein savnandi liður í virkseminum hjá føroysku arbeidsgevarafeløgnum, og er tað Føroya Arbeids-

”*Tað er bara ein veruleiki, at fakfólk úr øðrum londum hava ikki móguleika fyri at muna líka væl, sum okkara egnu fakfólk kunnu gera tað her*”

gevarafelag, ið saman við Havnar Handverksmeistarafelag eigur sjálvan bygningin.

Men tað er Føroya Arbeidsgevarafelag, sum stendur fyri dagliga rakstrinum, og umframt hetta felagið, eru tað vinnugreinafeløgini í Vinnuhúsinum og um 500 limafyrirøkur, sum í breiðastu merking eru arbeidsøkið hjá Maritu Rasmussen og hennara fólki.

– Eg havi tað soleiðis, at eg elski tað, sum eg geri, tí tað er bæði læruríkt og mennandi. Og so ger seg sjálvandi eisini galdandi, at vit hava og hava havt dugnalig starvsfólk, samstundis sum nógv góð fólk eru í teimum

ymsu feløgnum, ið veruliga eru gull verd fyri okkum, sigur stjórin í Vinnuhúsinum.

– Um tann parturin ikki er í lagi, fáa vit snøgt sagt ikki arbeitt, men har eru vit veruliga væl fyri. Tað er eitt ótal av nevndarlimum og leiðandi fólki, ið vit altíð kunnu venda okkum til fyri at fáa tær upplýsingar, vit skulu brúka, og umframt at vera fitt og hjálpsom, eru tey sera góð sparring hjá okkum í dagliga arbeiðinum.

Tað er ikki so sjáldan, at Vinnuhúsið skal hoyrast í sambandi við lógaruppskot og annað, umframt at sáttmálasamráðingar mestsum alla tíðina eru á skránni í húsinum,

og tá kunnu starvsfólkini í Vinnuhúsinum ikki klára seg, uttan at tey hava eitt gott bakland at venda sær til við spurningum og øðrum.

– Tað er ótrúliga gott fyri bæði meg sjálva og okkara starvsfólk, at vit uttan himpr kunnu dúva upp á ta vitan, hesi fólki hava, tí meðan vit sita á okkara skrivstovu, eru tey úti í tí pulserandi vinnulívini og kenna á egnum kroppi, hvat tað heila snýr seg um. Tey hava altíð fingurin á pulsini, sigur Marita.

– Ætlanin hjá arbeidsgevarafeløgnum er, at Vinnuhúsið skal hava sum mál at virka savnandi fyri alla vinnuna, og samstundis vera við til at styrkja tað netverkið, sum er knýtt at húsinum. Men fyrst og fremst hevur arbeiðið hjá okkum við sáttmálar og samráðingar at gera, tí tann parturin er so ella so í gongd alla tíðina.

YMSAR UPPGÁVUR

Sum dømi nevnið Marita Rasmussen, at tey nú hava 40 sáttmálar, sum tey samráðast um, men at hesin parturin er nógv vaksin seinnu árinum, tí fyri bara fimm árum síðani, var talan um 25 sáttmálar.

– Tað tekur eini tvey ár at koma runt, og so byrjar alt umaftur. Í mai í ár vóru tað arbeiðarafeløgini, ið vóru fyrst á skránni, og so heldur tað fram í tvey ár, og vit samráðast nú og til tann 1. mai í 2016, áðrenn allir sáttmálarnir eru komnir upp á pláss, sigur hon.

– Harumframt taka vit okkum eisini av at samráðast fyri fleiri av feløgnum, sum hava innanhýsis sáttmálar, og talan er millum annað um fyrrverandi almennar stovnar, sum nú eru lagdir um til partafeløg, so sum Føroya Tele, Posta og eisini Atlantsflog.

Umframt at taka sær av øllum hesum ymsu sáttmálasamráðingunum og at vera við til hoyringar av ymsum slag, tekur Vinnuhúsið sær eisini av at mæta upp til fundir, har feløgini skulu umboðast, at vera við í ymsum arbeidsbólki. Eisini skipar húsið fyri fundum og í aðrar mátar røkir áhugamálini hjá feløgnum.

– Tað kann vera alt móguligt, ið tann parturin av arbeiðinum hjá okkum snýr seg um, tí tað er alt frá at vera skrivari á nevndarfundum, taka okkum av posti og halda skil á pappírnum, umframt at syrgja fyri, at feløgini halda tær ymsu skyldur, tey nú einaferð hava, sigur Marita.

Eisini verður nógv orka lögð í at framleiða ymiskt tilfar, ið snýr seg um, hvussu vinnufeløgini halda, at vinnuligu karmarnir eiga at vera og hvussu vinnulívið eigur at verða skipað.

– Reint vinnupolitiskt hava vit nøkur sjónarmið, sum vit dagføra so hvørt, og uppgávan er eisini at vera eitt slag av »vinnupolitiskum vakthundi«, ið fylgir við í tí, sum hendir á økinum og ansar eftir, at vinnan fær ta ávirkan, hon fegin vil hava, tá lógir verða smíðaðar og annað, sigur hon.

MUGU FÁA ARBEIDSMEGI

Tá tað snýr seg um stórar avbjóðingar fyri framtíðina, er føroyskt vinnulív einki undantak, og tá vit spyrja Maritu Rasmussen, hvat hon heldur vera størstu avbjóðingina hjá føroyskum vinnulívi just nú, er hon ikki í iva.

– Avbjóðing nummar eitt er at fáa atgongd til arbeiðsmegi, tí samstundis sum vit síggja, at føroyingar kunnu fara allastaðni at arbeiða, er tað trupult hjá øðrum at koma higar at arbeiða. Tað er veruliga ein stór avbjóðing, sigur stjórin í Vinnuhúsinum.